

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendő az előfizetési díjak, nyilvánterkek és hirdetések.

MURAKÖZ

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor
Fél évre 4 kor
Negyed évre 2 kor
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

Nyilvánter potissza 50 fillér.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Feloldó szerkesztő:
ZRÍNYI KÁROLY.Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.Kiadó és lapnyeljesítő:
STRAUSZ SÁNDOR.

A csáktornyai zárda visszacsatolása.

1899-ben agyonreformálták a Szent-ferencrendet. Ennek áldozata a Szent Lászlóról nevezett tartomány lett. Szülöttje pedig a Cyril-Method provincia — Zágráb székhelyvel. Ezt a tartományt hasították ki közpérdára bocsátott hagyatékából. Nyolc zárda-ból kerekítették ki a csáktornyai magyar zárdát is befoglalva.

Ebből az alkalomból a Muraköz 1900. július elején megjelent számában cikket hozott. Ebben pálcát törtünk a merénylet fölött. Felhívtuk benne azokat, akiket illet: lépjenek közbe s akadályozzák meg a magyarság ellen intézett vágást.

Jajszavunk sehol sem talált meghallgatásra. A hullámok összecsapódtak a mi zárdánk fölött s a világ napirendre tért a magyarság ellen intézett eme újabb támadás felett.

Azóta 9 év zajlott le küzdelmes életünkben. Már-már beletörtöttünk a dologba, mint megváltozhatatlanba, amikor beletűj a lárogatóba egy vérbeli. Egy ferencendi szerzetes tiltakozik az elcsatolás ellen s követeli a revíziót. Nem kevesebbet követel a hozzánk intézett levélben, mint azt, hogy a Szent-László tartomány talpraállítsassék s a csáktornyai zárda megint visszacsatolassék az így újból életre kellett magyar provinciához.

A levél, melynek közlésére írója minket felhatalmazott, teljes szövegében következőképen hangzik:

„Tekintetes Szerkesztőség! Úgy tudom, hogy a Muraköz ott a határszélen egyuttal hazafias missziót is teljesít. A hazafiság egyik főattribútuma a királyi jogainak megvédelmezése. Ebből a szempontból akarom a Tek. Szerkesztőség figyelmét egy olyan tételre átvinni, egy oly tárgyra irányítani, amely téren vagy mely ügyben a legszebb alkalma lehet a hazafiai érzelmenek nemcsak lápot nyújtani, hanem magát a hazafiságot is érdemmel gyakorolhatni. — Az ügy, amelyre figyelmét irányítani bátorodom: a Szent Lászlóról nevezett szentferencendi tartomány ügye és kérdése. A dolog így áll; A Szent Lászlóról nevezett tartomány 1661-ben létesült; eleinte 10 zárda-val rendelkezett, később a zárdaik száma 15-re emeltetett. A zárdaik következők: Zágráb, Varasd, Krapina, Ivanics, Kaproncza, Csáktornya, Pécs, Verőcse, Szigetvár, Siklós, Nagykanizsa, Segesd, Kosztajnica, Nagyatád, Máriagyúd. Ezen zárdaik közül 7 Horvát, 8 Magyarország területén van. Ez a provincia testvéries viszonyban egyesítette a magyar és horvát szerzeteseket — a béke kapcsával fűzte egybe a magyar és horvát testvéreket. Ez a provincia, mely 238 évet számol fennállása óta, az 1899. évben egyszerre ellúnt, mintha soha se létezett volna. A horvát részen lévő zárdaik a Cyril és Method-

ról nevezett ujonnan erigált horvát provinciába olvasztattak be a csáktornyaival együtt. A magyar részen levők pedig részint a Szent Máriáról nevezett, részint az ujonnan erigált Szt. Kapisztrán provinciába lettek beosztva. Az egész dolog néhány rövid hónap alatt ment végbe anélkül, hogy hozzá szólhattunk volna. — Magyarországon Ő Felső-gének legfelsőbb patronátusi jogai vannak, melyeket az egyházmegyéik létesítésénél, beosztásánál, azok határainak megmáskításáról egyházi jogilag is tekintetbe kell venni — a szent-ferencendi tartományok, mint »quasi dioecesisek« határai ép úgy bírálandók el, mint a püspöki megyék határai; sőt egyik rendi nagy káptalan elvi jelentőségű határozatot is hozott, midőn a germán részeken önhatármilag megbolygatott tartományi határok visszaállításához a világi fejedelem közbejöttél és a patronus beleegyezését rendeli el, illetve azok által véli és akarja visszaállítani. — Nálunk tehát, Magyarországon, ahol Őfelségének határozott patronátusi, legfőbb patronátusi joga van, annál inkább kell »de jure« az említtél és kérdésben forogó szent-ferencendi tartományok határainak megbolygatását az ő legfelsőbb joga és beállítására alá bocsátani; amennyiben az ügy a szerzetesi tartományok külső kereteit, nem pedig a belső disciplinárius ügyet érinti. Én nem hiszem, hogy Ő felsége egy tollvonással keresztül húzta volna és nyomtalanul eltűntette volna azt a ferencendi tartományt, mely 238 éven át békés és testvéries kapcsolatot képezett a magyar és horvát rész között. Nem hiszem, hogy az ő akaratja is hozzájárult volna ahhoz, hogy Csáktornya a horvát provinciához csatolassék. Azt vélem, hogy ezt az ügyet így hagyni nem lehet . . . nem szabad. Revíziót kell kérni stb. Tisztelettel ajánlom a Tekintetes Szerkesztőség hazafias buzgalmába az ügyet stb. stb. Nagyszécsény, 1908. április 7-én. Kiváló tisztelője: Angyán Aurel szt. ferencendi áldozár, ex Definitor.

Eddig a levél. Természetesen szívesen vettük. Jól esik a harmónia, mely gondolkozásunkban minket összehozott. Nem lehet közöttünk a dolog lényegér nézve semmiféle nézeteltérés. Itt csak az a kérdés, vajjon lehet-e reményeségünk a Szent László tartomány visszaállítására; vagy érjük be ama óhajunk megvalósításával, a csáktornyai zárda visszacsatolassék valamelyik magyar ferencendi tartományhoz.

Mi azt hisszük, hogy kár volna az elsőt bolygatnunk. Ezt úgy tudjuk, hogy a ladiszlaiták felosztása azért történt, mert a reform következtében a rend tagok kiválása folytán a tartomány nagyon elnéptelenedett. Ha ez akkor kényszerítő körülmény volt a tartomány feldarabolásához, most ez az ok kétszeres nehézségeket okoz a régi tartomány feltámasztásához egyszerűen amiatt, mert nincsen elég rendtag.

De azt, hogy a csáktornyai zárdának horvát tartományhoz való csatolattása ellen tiltakozunk, ahhoz teljes mértékben jogunk van. Jogunk hazafias szempontból, mert ez a zárdát tisztára nemzetiségi szempontból csatolták át. Hivatkozhatunk arra a hosszánára, mellyel ezt az átcsatolást a horvát lapok annak idején fogadták s arra a dekretumra is, melyet 1900-ban kibocsátottak, mely amikor az új provincia határait megállapítja, annak megindokolására tisztára nemzetiségi motívumokat említ, nem pedig lelkieket, melyeket pedig egyházi tekintetben homlokterbe kellett volna állítaniok. És akkor, amikor ily nem egyházi alapon nyugszik a ránk nézve nagyon is sérelmes intézkedés, kérdezhetjük, vajjon van-e joga a Generálisnak Magyarországon ilyenemű intézkedést tenni? Van-e joga kimondani, hogy a csáktornyai zárda nem magyar zárda, hanem horvát zárda? Ha nincs joga, akkor intézkedése jogot sértett. Megsértette a magyar nemzet legsajátabb és legszentebb jogát, hogy saját területén disponáljon. Kihágást követelt el, mert a tartományok határait bolygatta. Megsértette a legfelsőbb patronátusi jogot.

Mindezek, de elsősorban a nemzetiségi szempontok adnak fegyvert kezünkbe, hogy a csáktornyai zárdának visszacsatolásáért küzdjünk. Felvesszük a harcot, a hol 1900-ba elhagytuk, napirenden tartjuk ezt a fontos kérdést megerősített reménységekkel, mert lápot meritünk e levélből, melyre további küzdelmeinket építjük. Egygyel több okunk remélnünk, hogy a zárda ismét oda kerüljön vissza, ahová 1899-ig tartozott: magyar provinciához és hogy nem kell attól tartanunk, hogyha a rend mostani hazafias tagjai kihálnak, a jövőben Zágrábban nevelt horvát ferenciek lássák el a csáktornyai plebániának adminisztratív teendőit s magyar iskoláinkban a hitoktatást.

A főtisztelendő atyát pedig kérjük, hogy az ügyet egyházi téren vezesse. Intézzon kérvényt rendi előljárói útján a püspökök és szerzetesek ügyei fölött őrködő római szent Congregatiohoz, hogy a csáktornyai zárdát kapcsolják ki a Cyril-Method tartomány keretéből. Mint szerzetes egyházi szempontból lejtgesse azokat az okokat, amelyek a mi hazafias intencióinkat a visszacsatolásra nézve támogatni fogják.

Mindketlen szent kötelességet fogunk teljesíteni, ha a csáktornyai zárdának kérdését rátereljük arra az utra, amelyen annak igazságság és általánosan megnyugtató megoldása várható.

Azt hisszük, nem maradunk magunkra, mert aki magyar, az mind egyet akar s minden magyar segítségünkre fog sietni, hogy a magyarság érdekében célunkat megvalósítsuk!

A keszthelyi kiállítás.

A Balatonvidéki vasút megnyitása alkalmából a jövő év tavaszán Keszthelyen kiállítást rendeznek. Ennek megvalósítása érdekében már hónapok óta széleskörű agitációt indítottak a keszthelyi mérvadó körök. Célja a kiállításnak, hogy eme történeti napokban az ország figyelme az ország egyik legértékesebb kincsére: a Balatonra tereltesse. Arra a Balatonra, melyre az állam is újabb milliókat áldoz, hogy a Balaton-kultuszt felvirágoztassa.

Ezt a kiállítás fokozottabb mértékben van hivatva előmozdítani. Rá fog mutatni a Balatonra: eme káprázatos magyar kincsre, melynek színpompában ragyogó testedző vize, éltető levegője, lelketderítő kék ege, tűzes bortermő hegyei, üdítő forrásai, völgyei, madártól hangos erdői, árnyas ligetei, vendégszerető derék szín magyar népe mindenkinek lelkét gyönyörködtetik.

Viszont utbaigazást nyer maga a Balaton-vidék közönsége is az élénkebb idegenforgalom következtében: hogy mily utomodon létesüljön a Balaton partján oly fürdői élet, mely a Balatont elsőrangú fürdőteleppé tegye.

A kiállítás fejleszteni fogja a Balatonhoz közel fekvő megyék mezőgazdasági- és ipari életét; mert élénkítő hatással lesz a vidék mezőgazdaságára és iparára; fel fogja hívni a figyelmet pusztuló néprajzi kincseinkre, a Balaton környékén otthonos klasszikus pásztorművészetre stb. stb.

Mindezek alapján azt hisszük, hogy a kiállítás látogatott lesz, mert mi volna alkalmasabb egy kiállítást vonzóvá tenni, mint maga a Balaton. Nappal a vízi járművek sürgős-forgásával, a víz sportjaival; napnyugtával a vizen rendezendő tündéri villamos kivilágítással; a víz káprázatos tündérestével, tűzijátékával felejthetlenné fogják tenni a kiállításhoz fűződő emlékeket, melyet együttesen maguk után fogják vonni a Balaton megkedvelteit is. Nagy arányokban ki fogják fejleszteni a Balaton környékén a nyaralást, a turistaságot; változatosabbá, színesebbé, élénkebbé fogják tenni a tó sport és fürdőéletét, melyek eredményeképp a Balaton élete tul fogja szárnyalni a külföldiek szórakozásokban oly gazdag fürdőit.

A kiállítás tulajdonképeni célja tehát a Balaton-kultusz megteremtése, mely eddigelé bizony nagyon-nagyon lassan indult meg.

Maga a kiállítás nem lesz nagyarányú — hiszen körülbelül csak 200000 korona költség keretében fog mozogni — de hatni akar tanulságos voltával és intím jellegével.

Hogy ezt az összeget előteremtsek, legújabb Zalavármegye törvényhatósági-bizottságához is fordult a város előjárásága. Remény van hozzá, hogy a vármegye közönsége is tekintélyes összeggel fogja támogatni a Balaton-kultusz felkarolásában megnyitandó nemzeti kultuszt.

S ha a vármegye a kormányt, a soproni kereskedelmi és iparkamrát, az Orsz. Magyar Kiállítási Központ példáját követni fogja: akkor a siker nem maradhat el. Mert ha a rendelkezésre álló kellő pénzüsszeg-

hez hozzájárul a rendezőbizottságnak ügyesége, mozgékonyága, leleményessége, lelkesége, kitartása és tapintatossága: akkor a keszthelyi kiállítás az ország egyik legemlégettebb kiállításává nővi ki magát.

K Ü L Ö N F E L É K.

— **A husvét ünnepe alkalmából lapunk t. előfizetőinek és munkatársainak boldog ünnepeket kívánunk.**

— **Köszönetnyilvánítás.** A helybeli vilámostelep igazgatósága a Csáktornyai Jótékony Célú Nőegylet részére jegy megváltás címén 10 K. volt szives adományozni. Mely adományért ez uton fejezi ki hálás köszönetét a nőegylet elnöksége.

— **Allandó választmányi gyűlés.** A zalavármegyei törvényhatósági allandó választmány a törvényhatósági ügyek közgyűlési tárgyalásának előkészítése végett I. év május hó 4-én délelőtt 9 és fél óraker Zalaezerszegen a vármegyeház gyűléstermében gyűlést tart.

— **Adományozás.** A m. kir. pénzügyi kormányzó I. év március hó 31-én kelt 17,909 sz. rendeletével a csáktornyai m. kir. dohánynagyáruda kezelést Ferency Sándorné, Bónis Sára budapesti lakosnak adományozta.

— **Halálozás.** Csizmadia Károly drávaegyházi áll. népiskolai igazgató f. hó 11-én hosszas szenvedés után életének 38, tanítói működésének 16-ik évében Budapesten elhunyt. Halálát özvegy neje Hencz Apollónia áll. tanítónőn kívül két gyermeke, valamint a rokonság gyászolja. Csizmadia Károly, a korán elhunyt jeles tanító egyike volt a muraközi magyar tanúgy azon derék harcosainak, kik hivatásuk mely érzetében nemcsak azért fáradoznak, buzgólkodnak, hogy kötelességüket pontosan és hiven betöltsék, hanem hogy a nemzeti közművelődés szent ügyét is fejlesszék és magasatos céljához közelebb vigyék. Egy évtizednél több évig állott a drávaegyházi állami népiskola élén, melynek minden erejét és tehetségét szentelte. — Tevékenysége, munkálkodása egész Alsómuraközben ismeretes. Pályáját, iskoláját odaadással szerette, s részben e tulságos buzgalomból származott évekkal ezelőtt nehézségsége, a tüdőbaj. Életereje napról napra fogyott, egész sége mindinkább hanyatlott; nehézségsége nemcsak a törekény tesztet, hanem elméjét is annyira megtámadta, hogy az egykor lelkes és buzgó tanító elemzavarba esett, s néhány héttel ezelőtt gyógykezelést végett Budapestre szállították. Itt azonban már nem segíthettek rajta, hosszas szenvedéseitől végre f. hó 11-én a halál jótékony angyala vállalta meg. Temetése f. hó 13-án volt. Legyen a megboldogult siri álma csendes, pihenése édes!

— **Harmadik vonat Varasd—Zágráb.** Mint a horvát országos kormányzat „Ustavnost“ c. hivatalos lapjában olvassuk, f. év május hó 1-én Varasd és Zágráb között mindkét irányban egy új, harmadik szelvényvonat lesz forgalomba helyezve a kö-

vetkező menetrend szerint: Varasdról indul 1 óra 30 perckor délután, Zágrábról pedig indul 8 óra 30 perckor délelőtt. A menet-tartam a két állomás között 4 és fél, 5 órai idő lesz.

— **Gubóárak.** A földmívelésügyi kormányzó a selyemgubó árát az 1908. évre a következőképpen állapította meg: I. oszt. gubó kilogrammja 230 kor., II. oszt. 160 kor., III. oszt. 20 fill. Ha a külföldi gubóárak emelkednek, nálunk is emelik az árakat.

— **Az amerikai tót liga bélyegei.** A m. kir. belügyi kormányzó körrendeletileg arról értesíti a vármegyét, hogy az ugynevezett amerikai Slovensky Liga pénzátára javára kibocsátott bélyegek és érmekek oly célból adattak ki, hogy az a tót nemzeti alapnak a magyarországi tót mozgalmak intézésében kellő pénzüsszeg álljon rendelkezésére. Minthogy tehát az említett bélyegjegyek és érmekek előálló jövedelem oly nemzetiségi agitáció célját kívánja szolgálni, melynek magyar államellenes irányzata kétségtelen, a kormányzó a kérdéses bélyegjegyek és érmekek használatát, terjesztését és árusítását a magyar szent korona országának területén megtiltotta. — A m. kir. posta az ily bélyegjegyek ellátott küldeményeket visszaküldi a feladás helyére. A bélyegeken és érmekeken tót körirattal Mudrony Pál arc képe látható.

— **A csáktornyai gőzmalom szövetkezet,** mely a múlt évi mérlegét igen szép nyereséggel zárta, a villamos művek és gőzmalom megvetelét határozta el, mely célból részvénylártsággá alakul. Az erre vonatkozó felhívást lapunk legutolsó oldalán levő hirdetés tárgyalja.

— **Országos szélhámós.** Jó fogást tett Németh István helybeli rendőrbiztos. Ugyanis f. hó 7-én éjjel egy Wildenauer Béla vág-selleyi egyén jelent meg Csáktornyan a rendőrségnél azon ürügy alatt, hogy feleségét, Balázs Anna orosztonyi lakost, ki toloncképen Varasdról utazott, mielőbb szabadítsák ki, s egyszersmind kérte a rendőrbiztos, hogy másnap reggel indítsa azonnal utba. Wildenauer egyúttal mindenáron négy-szem között óhajtott volna a biztossal beszélni. Az alkalom erre rövidesen meg is jött, s a mikor ketten voltak, Wildenauer 6 kor. akart a rendőrbiztosnak láradságáért jutalomképen adni. A biztos előtt azonban gyanusnak tünt fel az egész dolog, miért is szemtelennek nevezte, s egyben intézkedett, hogy ezen gyanus egyén e perctől fogva rendőri felügyelet alatt legyen. Azon éjjelen kitűdött egyszersmind az is, hogy ezelőtt két héttel Csáktornyan egy Oroszországból menekült egyén fordult meg, ki magát ezredorvosnak adván ki, két helybeli orvostól, — a kinnél látogatást tett, — 10—10 kor. pénzüsszeget csalt ki. Ez a család nem volt más, mint a most letartóztatott Wildenauer Béla. Aki beismerte a letartóztatás alkalmával, hogy ő nem betörő, hanem országos szélhámós. A letartóztatott egyén ugy a rendőrséggel, mint a csendőrséggel szemben sértő kifejezéseket használt, a tárgyalásnál pedig felette szemtelenül viselte magát; miért is összűntetésül a helyi fűszolgabíró

Leghathatósabb és legizleteseob hízaló és vértisztító szer!

Számos előkelő orvostanáér és szaktekintély által kitűnő eredménnyel kipróbálva!

Gyermekeknek: Siettetti a járást és fogzást, elosztatja a mirigyeket és az ótvart — biztosítja a csontok és izmok ép fejlődését — javítja és rendezi az emésztést.

Felnőtteknek: Utólérhetetlen vércépző, gyengékedőknél erősítő és mirigyoszlató szer, — mellbajosoknál megsűntetiti az izzadást és elősegíti a gyógyulást.

ENERGIN

EGY EGÉSZ DOBOZ ÁRA 2-50 KORONA.

Kapható a gyógyszerárakban, de biztosan az
ENERGIN VÁLLALATNAL PÉCSETT,
mely 6 dobozt bérmentesen szállít.

hivatal által 500 koronára sújtott. Be nem hajtás esetén elzárással és toloncolással ítéltetett. A közönség felkeretik, hogy ily csalóktól óvakodjék.

— **Tömeges lopások.** Drávacsány község lakosai ugyancsak meg vannak áldva tolvajokkal, mert nincs hét, amikor ne történne a köz éghen kisebb-nagyobb lopás ami mindenesetre az ottani éjjeli őrszolgálat lanyhaságának tulajdonítható. E hó 2-3-ra menő éjjelen ismeretlen tettesek Szerpák Pál drávacsányi lakos, korcsmáros kárára a korcsma szobának udvar felőli ablakfőkjait betörték és az ablakon volt 4 pintes üveg (6 liter) pálinkát, az udvarra nyíló pinceajtónak kézzel való lefeszítése után a pinceből egy 59 literes hordót pálinkával és 5 üres pintes üveget s végül az istálló ajtóra felakasztva volt egy 8 rőf hosszú és 3 rőf széles házi vászonnál készült ponyvát összesen 93 08 K. értékben elloplak.

Ugyancsak azon éjjelen Bacács Éva drávacsányi lakosnő kárára az udvarra nyíló kamara ajtónak kézzel történt lefeszítése után onnan tengerit és tengeri lisztet 2 kor értékben elloplak.

Továbbá Horvath Antal drávacsányi lakos kárára az udvarra nyíló kamrájának ajtaját kézzel befeszítették, s onnan egy piros zománcozott cserép fazekat 8 kgr. serfeszírral és egy kenyeret összesen 15 40 K. értékben elloplak, s végül özv. Kelemen Istvánné szül. Kosák Mária ugyanottani lakosnő kárára a kertre nyíló éléskamrájának ablakredőnyét lefeszítették, és az ablakról egy üveg paradicsomot ledobtak, mely eltört, összesen 2 50 K. kár értékben. — A tettesek a Szerpáktól elvitt hordót a korcsma helyiségtől mintegy 80 lépésnyire a községen kívül letették, abból a magukkal hozott öt üres üveget megtöltötték, a többi pedig a földre eresztve, a hordót otthagyták. A Horváthtól elvitt kenyérnek felét a helyszíntől mintegy 50 lépésnyire a kertben, a másik felét pedig mintegy 100 lépésnyire a községen kívül eldobták. A nyomozás folyamán megállapították, hogy a tettesek egyike meztelb volt és valószínű állandó lakással nem bírók, miután a lopott dolgok nagyobb részét nem vitték magukkal. A további nyomozás folyamatban van.

— **Orvosi szaklapok** rendkívüli elismeréssel és behatón ismertetik az „Energin” csukamáj-olajcsokoládéval szerzett örvendés tapasztalataikat. Így Prof. Escherich udv. tanácsos klinikáján kimutatták, hogy a készítmény ható anyagának 94 %-a megvált a vérbe és válik a szervezet hasznára. Nem csoda tehát, hanem természetes jelenség ezen izletes csukamájolajkészítmény bámulatos erősítő és vértisztító hatása.

— **Árviz Muraközben.** A 1. hó első felében előforduló gyakori esőzések, valamint a közeli stájerországi hegyeken beállott rohamos hóolvadás miatt annyira megtelt a Mura ágya, hogy medréből kilépve, örületes gyorsasággal öntötte el Alsómuraköz egyes helyeit. Ily nagy és pusztító árviz 1879 óta nem volt. A déli vasút budapest-pragerhofi vonalán, Alsómihályfalva és Kotor — Alsódomboru állomások között 110 méter hosszúságban, Kotor-Alsódomboru és Murakeresztur állomások között pedig 33 méter hosszúságban a pályatest át volt szakítva, mi okból is a forgalom néhánynapra megakadt. A katori romboló árvízről tudósítónk a következőket írja: A Mura pénteken ápr. 10-én rohamosan kezdett áradni úgy, hogy dél felé már megszűnt a révi-közlekedés. Délután a község alsó részében lévő házak viz alá kerültek. Este 9 órakor jelentette a főmérnök a szolgabírónak, hogy a víz elérte

a legnagyobb energiáját, miért is a népel csillapítani kell, mert magasabbra nem fog áradni. Éjjel azonban megáradta a felső rész és teljes erővel zudult a községbe egész a vasútig. A vasút melletti megyei úton lévő hid alatt hőmpölygött át Zrutina nevű város részbe és szombat ápr. 11-én reggel a vasúti állomás Kotor község templomával együtt a víz alatt volt. Most a felízgatott nép neki esett a vasúti töltésnek és Kotorról Mura-Király, valamint Mura-Keresztur felé haladó pályatestet valami 8—10 helyen átvágták. 1904. október 14-én is volt árvíz, de ez versenyzett az 1879. májusi árvízzel. — Szombaton délután a 48-as bakák egy szakasza éjjel pedig károlyvárosi hidászok érkeztek meg a község segítségére. A megyei főjegyző, a perlaki szolgabírók fáradhatatlanul mindent elkövettek, a katonasággal és a néppel a mentés körül. A 600 házsz. közül alig 140 maradt szárazon, melyek a főúttól Murán túlra vannak. A tetemes kár még alig állapítható meg, mert, f. hó 14-én, a Bikaváros utca, Esztergályos-utca és Zrutina város rész még teljesen víz alatt vannak, csak csónakon mehetnek a fölra és haza. Számatalan ház teljesen összedült, még több pedig annyira meg van rongálódva, hogy időbe kerül, míg ismét lakhatóvá tehetik. — A vasúti közlekedés péntek, szombat és vasárnap délutánig szünetelt. A romboló árviz okozta azt, hogy a vasúti forgalom néhány napig csak Pragerhof és Murakirály, valamint Murakeresztur és Budapest között volt fenntartva. Miután a forgalmi akadály elhárított, f. hó 13-án az összeforgalom ismét felvetetett. Ez az elemi csapás, a Mura kiöntése minden évben elmaradhatatlan látogatója Muraköznek. Ideje volna már, hogy úgy a muramenti lakosság, a közigazgatás, mint pedig az állam tegyen valami alaposabb övintézkedést ezen elemi csapás megakadályozására, végleges elhárítására. Hisz most is óriási terület került Muraközben viz alá. Kotor és vidékének lakói földművelők, mire jut e szegény, derék muraközi nép, ha évről-évre kenyeret adó földje viz alá kerül, lakóházából, mint az ürgét, kiönti az árviz. Sürgős, nagyon sürgős dolog, hogy a nép megmentése érdekében az illetékes körök tegyenek valamit. Nagy árviz volt Alsólendva környékén is, mely a retekben és termőföldben nagy károkat okozott. Muraszerdahely és Alsólendva között a kocsi és gyalogforgalom néhány napon át szünetelt, mert az ár előntötte az országotat és a hidakat megrongálta.

— **Felvételi pályázat.** A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter úrnak 20499 rendelete értelmében az 1908/9 iskolai évben a csáktornyai áll. tanítóképző-intézet 1. osztályába összesen 30 növendéket veszünk fel és pedig teljes fizetéses helyre 10, féldíjas helyre 7, ingyenes helyre 4, ösztöndíjas helyre 4, bejárónak segély nélkül 3 növendéket. A teljes fizetésesek havi 28, a féldíjasok havi 14 K-t fizetnek köztartási díj címen az intézet pénztárába. Egy-egy ösztöndíjas havonként 12 K-t kap. Az egy koronás bélyeggel ellátott kérvényhez a következő okmányok csatolandók: 1.) születési bizonyítvány; 2.) iskolai bizonyítvány a megelőző évről és a l. é. értesítő; 3.) a tisztí orvosi bizonyítvány a folyamodónak a tanítói pályára való alkalmas voltáról; 4.) hiteles községi bizonyítvány szülők vagyoni állapotáról, a kiskorú gyermekek számára hiteles családi kimutatás. Az 1. osztályba csak oly ép testű és zenei hallással bírók vételnek fel, akik 14-ik életévüket már betöltötték,

de 18 évesnél nem idősebbek, s akik a polgári-iskola, gimnázium, vagy reáliskola 4. osztályát sikeresen elvégezték. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter úrhoz címzett folyamodványukat az előirt okmányokkal együtt 1908. május 31-ig kell a csáktornyai áll. tanítóképző-intézet igazgatóságánál beadni a folyamodók lakóhelyének, az utolsó posta és vármegye felünlítésével. Csáktornya, 1908. április 10-én. Zrinyi Károly igazgató.

— **Hírek a városházáról.** Csáktornya nagyközség képviselőtestülete f. hó 17-én rendkívüli közgyűlést tartott a következő tárgysorozattal: 1.) Az adókievítő bizottság tárgyalásaihoz bizalmi férfiakul megválasztotta Petrics Ignác és Mozes Bernátot. 2.) Pogány Ernő javára törölt állami adói után kivettelt községi pótlékok hozott apadásba. 3.) Határozatot hozott a piacon elárusításra kerülő és közfogyasztásra szánt élelmi cikkek elhelyezésére szükséges piaci állványok előállítására és azok használata tárgyában. 4.) Székely József mérnökkel a nagyközség szabályozási és csatornázási tervének elkészítése tárgyában kötött szerződést a kötött feltételek be nem tartása miatt és az általa kiállított nyilatkozat következtében felbontottnak tekintti és ennek folytán utasította az előjártságot ez érdemben újabb pályázat kihirdetésére. 5.) A pezsgógyár mellett lévő községi közös ingatlanok építkezési telkekre történt kihalását előtűntető vázrajzot utján eladása és azoknak nyilvános árverés előjani eladását a községi törvény 110-ik szakaszában foglalt rendelkezések betartása mellett elrendelte. 6.) Morandi Bálint indítványára utasította a község biráját, hogy közbiztonsági szempontról tegye meg a lépéseket arra nézve, hogy a középületek bejáró ajtai kifelé nyuljanak.

— **Testi sörtes.** Peszek András jánosfalusi lakost f. hó 13-án d. u. 6 órakor a saját háza előtt levő kapuban Babics Márton ugyanottani lakos késsel annyira megszurkálta, hogy a beszerzett orvosi láttelel szerint rajta 8 napon belül gyógyuló testi sértést ejtett. A szökésben levő terhelt a helyi kir. járásbírósnál feljelentett.

— **Fiatal tolvaj.** Premus Pál beliczai lakos kárára még a múlt hó folyamán egy napon Meszárics István ugyanottani lakos 12 éves Ferenc nevű fia behatolt Premusnak zártalan szobájába, s onnan a nyitott ládából 6 kor. készpénzt elloplott. Az ifju bűnös a helyi kir. járásbírósnál feljelentett.

— **Lopás és orgazdaság.** Múlt hó 29-én és f. hó 5-én a szentilónai uradalom majorjának zártalan udvaráról 3 drb. rudazó láncc 24 kor értékben ismeretlen tettes által ellopatott. A helyi csendőrség járőre a nyomozás folyamán megállapította, hogy a lopást Kostarics József zalaujvári illetőségű, 19 éves cseléd követte el, s a lopott lánccokból 2 darabot Zseleznyák Mihály drávacsentmihályi lakosnak adott el. A beismerésben lévő terhelt el lett fogva s a büntető bíróságnak átadva, a hová Zseleznyák Mihály is, mint orgazda feljelentett.

— **Új könyvek:** Gárdonyi Géza: Isten rabjai 5 K.; Gozdsu Elek: A félisten, szimű 3 K.; Murai Károly: Eljegyzés menyasszory nélkül 4 K.; Pekár Gyula: Atalanta csókja 4 K. Legújabb zeneművek: A Dollár királyné 2 fűzet 6 K.; Modern Zeneszerzők Albuma 5 K. Kaphatók: Strausz Sándor könyv- és zeneműkereskedésében Csáktornya.

Sve pošiljke se tiču zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime, urednika vu Csáktornya

Izdateljstvo:

knjižara Strausz Sandora kam se predplate i obznane pošiljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znastveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: svaku nedelju.

Predplatna oona je:

Na celo leto 8 kor
Na pol leta 4 kor.
Na četvert leta 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fil.

Obznane se poleg pogodbe i fa računaju.

MEDJIMURJE

Odgovorni urednik:

RHOSÓCZY ELEK

Glavni urednik:

BEZENHOFER MIHÁLY

Izdatelj i vlastnik:

STRAUSZ SÁNDOR.

Vuzem.

Stal se Kristuš dènes z groba! Alleluja!

Već jezero devetsto i osmo leto, kak celo kršćanstvo oblužava ov lepi svetek, no spomenek Onoga, koj je zneba zišel doli, da odkupi grēsnike od vekivečne kaštige.

A mi svetom pobožnostjom premissljavamo onu dobu, koja je pravi izvor svetlosti, zvirališće prave ljubavi, fundament moralne jakosti. Od najsiromaškeše hutice, do najsvetleše palače svigde najdemo verne kršćenike, koji se denes s dubokom pobožnostjom naklanjaju Odkupitelju, koj je za svoju neizmernu ljubav prema ljudem nazadnje težku muku i zuhku smrt moral podnesti.

On je bil prvi, koj je glasil najplemenitešu zapoved: Ljubi bližnjega svojega, kak samoga sebe. Jeli more čovek lepši primer dati, kak da ga naučta, budi na pomoć svojemu bližnjemu? Čini dobro s njim, de samo moreš. Naj ga podkapati, naj ga podjedati, ar nigdar neznaš, kaj te čeka. Nema goršega greha na svētu, kak je jal, nazlob. A-ž li Bože — ran ov grēh se širi denes neizmerno med ljudmi. Kulikoput se čuju med ljudmi grožnje: čekaj, već bum ti na službu, neboj se. Za najmenjšu uvredu bi čovek čoveka vtopil vu žlici vode. Čim vu vekšu nevolju prepadne čovek, s tim vekšu zloradost čuti neprijatelj vu svojem srdcu. — Koj menje ima, već je jalen onomu, kojega je Bog nadaril s vekšim blagom.

Istina, da jesu i budu takovi, koji po nekrivčnim putu naharajuju skup svoje blago. Ovi neprestano hlepiju, de bi mogli svojemu bližnjemu z vust isti zadnji falaček kruha vtrči. Takovim se nesmiliju siromaki, koji su moguće od poroda tijam do smrti nepodnosno nevolji podvrženi. Njim se negene srdce nad plačom nevoljnoga čoveka, pa makar od glada vumre. Vnogiput sin otcu, otec sinu, brat bratu ili sestri jemlje ono, za kaj dobro zna, da je pred Bogom i čovekom ne njegovo.

Ne je redkost čuti, da otec ili mati poleg svoje lahko umnosti, vu najvećše siromaštvu i nevolju porine svoju lastovitu decu, — a vnoiput i sam sebe. — Kaj slēdi onda zatim? Vekivečna svaja, kletva med decum i starešimi. — Čele familije rezpršiju se na sve strani svēta, tak, da jen za drugoga nezna, de je. — Na jezero i jezero dece zrased bez svakoga reda, bez svakoga navuka, bez svake vere. — Kaj bu z ovih? More biti budu da ovi hasnoviti člani čovečanstva? Rēdkoda.

No, pustimo na stran ove stvari, negledimo tēmne slike, koje nas negibleju na radost, nego na žalost. A denešnji dēn je dēn veselja i radosti. Hitimo na stran baram ov den sve težkoće, koje nas mučiju na ovom svētu. Naj nam služi na polešćicu ono znanje da ga nē čoveka, koj nebi imel

kakov križ; svaki se bori s nekakvom težkoćum. Jen se tuži na ovo, drugi na ono. Jen je pun blaga, ali nēma zdravje; drugi je zdrav, a njega pak siromaštvu kole itd. Čovek bi moral vnoiput sdvojiti, da bi navēk samo svoje nevolje držal pred očmi. Čeli naš život spodoben je k barki, koju viher, slapi sim tam mečeju. Jeden srečno dojde do obala, a drugoga već na putu dostigne nesreća: zgine, i nigdar više nedođe nazaj.

Denimo si pred oči dragi Medjimurci ona mesta, koja su jezerokrat hušja od našega lepoga Medjimurja, pak itak i tam najdemo svjega bližnjega, koj s grozovitom borbom dojde do svagdašnjega kruha. Poglednimo na lepo narav, koja se ve budi, ve na den goristaranja našega Odkupitelja. Kak je vugodno mesto naše slavno Medjimurje proti onomu kraju, de je vekivečna zima, de je nepoznata ova rēč: pšenica, vino, drevje, cvet, pa itak i tam najdemo čoveka boriti se još jezeropot bolje kak mi. — Budimo anda strpljivi; vu podnašanju siromaštva i drugih nevoljah; denimo si pred oči plemeniti čin našega Zveličitelja, koj se na križu viseć molil za svoje neprijatelje, veleć: Oprosti njim Gospone, ar neznaju, kaj činiju. Odprašmo i mi zbantovanja naših neprijateljov; nebudimo jalni i nenavidni svojemu bližnjemu. Nezahtavajmo one, koji su ne naše vere. Svaki čovek naj slavi Boga onak, kak je njemu drago. Budi on proteštant, židov ili kalvin ili kakove god vere. poštuju i ljubimo ga tak, kak sami sebe. Koj je kršćenik, naj valuje svoju kršćansku veru onak, kak nam to navuk našega stajućega Jezusa kaže, a drugim pustimo mir. Kak je god nam žal, da se što špotari iz naše vere isto tak, boli onoga, kojega zametavamo radi toga, kajti je ne član katoličke cirkve.

Dok smo na ovim svētu, delajmo neprestano za pobolšanje života našega. Budimo verni sini i kćerke domovine naše, koja nas obrgli i vu svakoj tugi, kak dobra mati svoje dete. — Neposlušajmo na puntare, koji nas odvračaju od naše domovine magjarske, jer ovi su pravi skušitelji, koji nemir sējaju med ljudmi.

Trsimo se, da s čim bolje napredujemo vu duševnih i telovnih krēpostih: zivimo vu poštenju vu domoljubavi, jer samo tak moremo začuvati on kinč, koj služi na najvećšu diku svim Medjimurcom i to su one rēči, da: »Medjimurje je lepī cvetnjak Magjarskoga orsaga.«

Prošnja k Csáktornya varašu.

Od više strani oprošeno je uredništvo, da po ovemu putu da na znanje štovanomu zastupništvu Csáktornya varaša jednu prošnju svih onih medjimurcov, koji od tjedna do tjedna voziju svoje blago na čakoski pijac.

Moremo reći, da v celoj varmedjiji — zvun Kanizse nēma varaša, v kojem bi se trgovina na tuliko podigla, kak v Čakovcu. Svaku srēdu i svaki petek tiraju naši medjimurci svoje blago na sejam. Zvun toga kuliko zrnja, krme, slame i kaj kaj toga dojde na prodaju? Komu služi to na najvećši hasen? Samomu varašu. Malo je takovih, koji bi svoje stvari zato peljali ili gnali na pijac, da bi one peneze, kaj za to dobiju, do zadnjega fillera dimo nesli, nego prodaju svoje stvari zato, da jednu stran ovih penez obrneju na one potreboće, koje se najdu po čakoskih štacunah. Csáktornya svoj veliki promet najviše željeznici i ovim prodavcom more zahvaliti.

Vu to ime slobodno prosiju naši medjimurci od varaša jednu stvar, koja je neobhodno i krvavo potrebna svakomu, koj se na čakoski pijac potruđi i to je: decimalna i velika vaga.

Na žitnim pijacu bi se morala ova vaga postaviti, da si svaki čovek, koj kaj dopelja ili dotira ta, predi more zvagati, kak dojde roba na prodaju. Da čovek zna, kuliko mu važe svinjće, ili krma, zrnje i, t. d. čuda leži se pogaja s trgovcum kak ovak. Osobito na svinjskim pijacu je vnoo takovih, koji svoje blago na vagu prodaju. Vnogiput srečno zide prodavec poleg takove pogodbe, ali čudapat se i vkani, ne na fillere nego na korune

A kaj vidimo na žitnim pijacu? Najvećša stran naših medjimurcov jos i dēn-denes na hektolitru mēri svoje zrnje i tak pelja na pijac. Vagu doma malo šteri ima, ar je ta stvar predraga. Nego po priliki si zračuna, kuliko mu važe zato, pšenica ili kuruza i tak pusti na prodaju. A žitni trgovci neku-puju zrnje na hektolitru nego na metercetne. Ve dojde k čoveku mašetar, pogodi se s njim za ovo ili za ono, da mu par seksarov kapore i onda hajd k trgovcu. Tam višeput narineju se kola tak, da čovek jednu vuru mora čakati, dok na njega red dojde. Jer svakomu pojedinomu moraju predi zvagati, samo onda dojde do svojih penez. Dalko je odnas misel, da potvorimo trgovce s hamišnom vagom, ali ipak se pripeli, da jednu ili drugi od velike žurbe par kil kvaruje.

Jeli nebi bilo bolje, da naš čovek na varaški vagi da zvagati svoju robu, dobi overovljenu cedulu, i s ovum cedulum, slobodno proda komu god svoje blago, bez toga, da bi se prodavec ili kupec za jednu deku prekanil?

A varašu bi se on strošek, kaj bi vaga koštala, za kratkih par let trojoduplik povrnul.

Zato s dubokim poštuvanjem prosimo poštuvsane zastupnike Csáktornya varaša, osobito gosp, varaškoga birova, za kojega znamo, da je iskren prijatelj medjimurcov, da nam ovu prošnju s čim prije spuniju.

Uredništvo.

Sveteak za pušćene dećice.

»Pustite k meni malene, ar njihovo je kraljestvo nebesko.« Tak je reknel nas Zveličitelj svojim apostolom, da su v krej tirali od njega žene, koje su svojom dećicom dohajale pred njega. Smilil se njim Zveličitelj, koj je za svojega života niti jeden den ne prepustil, da ne bi navučal ljudstvo na lepo primere, i od toga višekrat otrudil, zbog česa su apostoli tirali od njega žene s dećicom, da naj ga nebuniju, naj ga pustiju na miru. A On protiv tomu još kara apostole, da naj netiraju od njega dećicu i još nje k sebi zove: hodte k meni maleni! Prigrli k sebi neđužnu dećicu, kak dober pastir svoje ovćice.

Jeli more čovek lepši primer dati, kak se imaju ljubiti deca? Sigurno nema čoveka, koj bi s tak gorućom ljubavjom branil neđužnu decu, kak nas Zveličitelj.

A što je prva obramba detetu? Pod Bogom su prvi roditelji. Srečno ono dete, koje je nadarjeno od Boga s dobrimi roditelji. Četrta zapoved božja opomina svakoga čoveka: poštuju otca i mater, ako očes, da buš dugo živel i da bu ti dobro na ovom svetu. I nē samo cirkevni, nego i svetski zakon oštro kaštiga ono dete, koje se spozabi sebe na tuliko, da zametava svoje stareše, ogovarja svojega lastovitoga otca ili mater, da pače, kak je to vnoģiput čuti, i ruku zdigne na svoje stareše. No od takovoga deteta bolje da se ne spominamo. De se kaj takvoga pripreća pri obitelji, tam je gotov pekel. V takvoj hiži, ga ne sreće, ne blagoslova. De je vekivečna kletva, svaja n.ed decom i starešimi, tam je gotova propast.

Ali tu odmah moram spomenuti, da su vnoģiput sami stareši krivi, ako su njim deca samoladna. Kak je dužnost detetu poštuovati, ljubiti svoje stareše, isto tak je dužnost roditeljom pobrinuti se za svoju decu, da se vu poštenju i strahu božjem odhranjuju. Koj otec ili mati sve prepušća svojem detetu za mlada: koj se smēje nad zločinom svojega deteta; koj otec sam pelja svoje dete vu hudo društvo; koj se nesrani pred svojom decom najnećisteše stvari rezpravljati s jednom rećjom, koj sam navuča svoje dete na zlo, on se nesme nadjati, da bu mu dete dobro, pod starost podpora. V takvom detetu se zakoreniju zle navade svojega otca i matere, i takovo dete bude po vremenu prava kaštiga svojim roditeljem. »Vijaj drēvo, dok je mlado« — veli stara poslovica. Da ti jenput postarne, onda se ti već neda vijati, i ako si ga za mlada zapustil, ono ti ostane navēk grbavo.

Drugoč dužnost je roditeljom pobrinuti se za budućnost svoje dece, da budu mogla živel, i da nebudu stradala svagdašnjega kruha. — Koj otec ili mati zatepe svojega imetka a decu spravi na štersku palicu, on si je sam kriv, ako su deca proli njemu mrzla. Kulikoput je čuti med ljudmi, da jeden ili drugi ovak veli: A kaj se brigam, dok sam živ, bu kruha i mesa, a da me nestane, onda naj bu kak oče.« A kaj budu rekli na to deca,? koja za njim ostanaju? Njim nebu treba kruha i mesa? Oni slobodno idu na pašu, da njim otec vumre! Ne zameriti onim starešem, koji su od početka vu siromaštvo živel, oni siromaštvo ostanaju vu ime herba i svojoj deci. Ali koji po svojih stareši lepši imetek herbaju, pak mesto, da ga začuvaju svojoj deci, još ga lahko umno rezpravaju, a decu ostaviju prez svega, takovi naj nećekaju pravu ljubav od svoje dece.

Opetujem: blaženo dete, koje se more hvaliti s dobrimi roditelji.

A ve nam nehotonce dojde na pamet ono pitanje: A kaj bamo rekli zo onu decu, koja nepoznaju niti otca niti matere? — Koj su podvržena tuđini, i kakti zgubljenje ovćice pomēćuju se prez pastira na ovom svetu. Denes tu zutra tam. Kulikoput zdehne takovo dete, o Bože, zakaj si me stvoril na ov svet? Bolje bi bilo meni niti se roditi, kak ovak pometati se, od jednoga do drugoga. — De ima takovo dete svojega pastira, koj bi ga na pravi put obraćal, ko bi mu podal sve ono, kaj jeden otec ili mati da svojem detetu? Toga nema. Dober otec ili mati svojem detetu da sve ono, kaj je samo moguće. Vtrgne od svojih vustah i najzadnji falacek kruha, samo da se dete ne bu tužilo, da je gladno. — S teškimi žulji priskrbi fillere da opravi svoju dećicu. Posle ga vu školu, da bu dober i hasnoviti član čeloga čovečanstva.

I kak se pobrini dober otec ili mati za svoje lastovite dete, za svoju krv, isto tak je nesrečno ono dete, koje nema nigdi nikoga. Koj bi rado kušnuo ili obgrlilo svojega otca, ali zabadav ga išće, nema ga. — Ne najde nigdi onu obrambu, koja je pod Bogom prva i najdrašja svakomu čoveku.

Za takove nesrećnike što bu se drugi pobrinul, ako nē milostivnoga srđca ljudi? Samo čovečansko društvo mora priskoćiti takovim nesrećnikom vu pomoć. Za to su odredjeni vu našoj domivini svako leto dva dni, koji služiju na radost zapušćeni deci, — i to je april 2. i 3. Na ove dva dni po celom orsagu nabiraju dobrovoljne dare za zapušćenu decu, koja se iz ovih penez zadržavaju. Samo čovečansko društvo se mora skrbeli, da nezapusti ove zgubljenne ovćice, da ne dojdou na krivi put, nego da budu znjih po vremenu, pošteni, bogabojeći ljudi.

Celi orsag se gene na ove dva dni, da s čim više nabere za takovu neđužnu decu, koja su bez svoje falinge došla do najvećše nevolje, da nemaju na celom svetu nikoga, koj bi se za nje skrbel. V celoj Europi je magjarski orsag prvi, koj je zdigel ov plemeniti cil na tuliko, da ti drugi orsagi jemleju peldu od nas, kak se mora pobrinuti čovečanstvo za zapušćenu decu. V Pešti stanuje centralno uredničtvo, koje ravna čelu stvar, i koja iz takovih penez zdržava takovu decu. Posle nje vu pojedine škole de zadobiju sve ono kaj jeden dober otec more podati svojem detetu. 1907-ga leta je na takov način nē menje, kak 100 jezer korun došlo nutri, z kojih je 927 dece zelo ravnateljstvo pod svoju obrambu.

Nē bam je potrebno na širje rezlagati, da je to med plemeniti cili naplemeniteši i kakti takov vrđen je, da ga i mi dragi Medjimurci podpiramo, svaki poleg svoje mogućnosti. Zapremo naše reći s ovimi rećmi: S milujte se neđužnoj, zapušćenoj deci!

Novi zakon za peršonalsku porciju.

1908-ga leta marćiuša 6-ga je varmeģjinska financdirekcija svim notarjušom novu naredbu poslala, koja na novi fundament spravi peršonalsku porciju. Ov zakon je velika lehkota osobito siromaškim ljudem, koji su do vezda poleg svoje male zemljarine morali od sebe i od svoje familije peršonalsku porciju platiti. Ovu krivnju prevedel je financminister i takov zakon predložil pred orsaćko spravišće, da naj se ovim siromakom odпусти peršonalska porcija. Do šest—osem milijonov korun zgubi poleg toga orsag, ali

suprot tomu velika polešćica čaka one siromake, koji si komaj tuliko priskrbiju, da moreju svojom familijom živel i za orsaćke stroške, svakojaćke naplaćke njim već nepreostaje.

Poleg ovoga zakona mentuvani su od peršonalske porcije svi oni, koji nemaju deset koru čiste porcije. (2 §.) A takovih je vu orsagu na jezero i jezero. Do ve je tak bilo, da svaki čovek, koj je makar pod deset korun čiste porcije imel, već je moral peršonalsku porciju platiti od sebe i od familije. Ovi od vezda nedu platili niti jeden fillēr peršonalske porcije.

A za one, koji od 10 korun više imaju čiste porcije, veli zakon ovo (5 §.):

1, koj ima od 10 do 40 korun čiste porcije, on plati 2 korune peršonala;

2, od 40 do 100 korun čiste porcije se plati 4 korune 3, od 100 do 200 korun čiste porcije se plati 6 korune 4, od 200 korun čiste porcije se plati 8 kor. peršonala. Svaki tam mora platiti peršonalsku porciju, de stanuje. (4 §.)

A oni, koji zbog kakšega god zroka ostaviju svoj stan na par mesecov. moraju tam platiti peršonala, de njim je redoviti stan. Sim spadaju oni, koje trgovina sili, da na dugše vreme ostaviju svoj redoviti stan.

Ov zakon se računa od 1908-ga leta januara 1-ga. — Kaj još k tomu spada, to svakomu pojedinomu razložil dotični občinski notarjuš, ako se pri njem naglasi.

Politićki pregled.

Vu orsaćkim pravišće se još i dalje tira revizija poslovnika. Narodnosni i nekoji iz leve stranke zastupnici nikak nebi hoteli, da se poslovnik pooštri, pak zato strašno obstruiraju. Ali kaj se vidi i ta, može se reći zadanja obstrukcija bude otrudela, pa se poslovnik ipak pooštri. Pooštrenje poslovnika tuliko znači, da bude i od sada svaki zastupnik tuliko govoril, kuliko bude hotel, ali ipak budeju nekoje mere, prek kojih se ne bude slobodno išlo. Tojest malo bude mirneše orsaćko spravišće i više bude moglo napraviti dobrih zakonov za narod.

Kaj se liće naše prekodravske braće, tam je za sada dosta mirno sve. Orsaćko spravišća nema vu Zagrebu. Ova stranka koja bi red mogla napraviti se grozi, da se rastavi od Magjarske. Tak onda još dugo moramo čekati, da se položaj pobolša vu Horvatskoj.

Proše dane je bił Kossuth Ferenc minister trgovine i vodja najvećše stranke pred kraljom. Njegov Velicanstvo kralj ga je jako lepo i ljubezno primil. 5 fertaljov vure su se razgovarali jedan s drugim. O čem je bil govor to se nezna. Ali ipak pišeju novine, da Kossuthi jako zadovoljen sa razgovorom pri kralju i može se čekati, da bude se vu budućnosti preobrnuła stvar nekak drugač, vnoģa pitanja budu rešena.

Još imamo spomenuti i to, da su se vu Brsni srbi malo pobunili i po novinah pišeju, da bi rajši pristupili k srbskomu kralju Petru, nego da su pod našim vladarom. Sigurno da su glavnoga vodju vu rešt zaprli. Veliju novine da su i vu Horvatskoj sadašnji puntari takodjer takvoga mišljenja, osobito srbi, koje na vnoģo mestah vlaški popi puntaju.

Išće jedno. Ja dobro znam, da vi dragi medjimurci neznate kakva je to živina »Björnsorn.« To je jeden stari čovek, koj je već sve svoje zube zgubil. Samo jednoga ima još giftzuba. Stem zubom bi on rad

uništil magjarsku. Siromak! Čez jezero ljet su Magjarsku turki, tatari, svabi probali uništiti, pa još i sada stoji. Kak bi joj onda jeden Björnson mogel naškoditi. Pa ipak naša braća preko Drave, ga tak veruju, kak Boga. Još zastignemo, da budu i k njemu išle prošecije, kak su negda išle vu Kranjski sveti Peter.

KAJ JE NOVOGA ?

— *Svim našim poštovanim predplatnikom i čitateljem srečne, lepe svetke želimo.*

— **Vuzem.** Zvun božiča ne ga v celom letu svetka, kojemu bi se tak veselili, kak vuzmu. — Osobito deca komaj čekaju on den, da dojde na stol posvečeno meso, kolači i k tomu lepe pisanice. Najvešji siromak si prešpara za ove dneve par fillérov, da ponudi svoji deci ono, kaj čez celo leto strada i to je meso. Mama spakuje v koricu malo šunke, ili teletine par komadov hréna, jedno dve bidre i jejci i kruh. Ona pokrije s čistim rubcom i prék da čerkici, da nese posvećenje: još nju predi opomene: pazi Marica, kaj se nej štero jejece potrló ili kolač družgal. Ili se sama odpravi v cirkvu k sv. meši. I komaj kak blagoslovi svećenik ljudstvo, več skripleju korpe na sve strani. Negdi je ta čudna navada, da se žene vtečuju po putu, štera bi predi, dimo došla. Veliju, da štere najzaduje dojde dimo, ona za kratko vreme vumre. Naravski, da spameten čovek se samo smeje nad ovom bedastom šegom.

Kak dojde mama s koricom dimo, več nju čeka pri stolu cela familija. Od fine duhe, koja se širi okolo korpice, fantazira čovek kaj kaj Deca se nemreju včakati, da bi mama rezkrenula salvetu, s pod kojega luče potajno posvećeni buncek, koj je ve vu velikim poštenju. No najte preslinjati, kara mama svoju decu, taki bu gotov gospodski zajtrek. I japa si frče mustače, i njemu se zasvetiju oči, da spazi na stolu mesto cusrave juhe podkajeno meso. Malo se skašla, kak da bi ga bilo sram, da i on šteci, ali vu sebi si misli: čuješ čoveče, to ti nikaj nebu hudoga. Tak vre tak! Več je dosti bilo zlagvenoga zelja ili bažola s lukom.

Za čas si svi posedeju k stolu, pomoliju se dragomu Bogu, koj njim je dopustil včakati se onoga lepoga svetka, a zatim hajd po šunki. Čuješ Ferček, ti samo meso ješ, a kruha ne, to je nē red! — špota mama sineka. A ti Tomašek pazi, kaj neš reztepel, drobtinje po podu, to ti je sve posvećeno! No, deca več ste se najela, ve zahvalite dragomu Bogu za dar božji, a onda pak v cirkvu k sv. meši.

Škoda da su naši medjimurci zapustili onu lepu navadu, da se vuzimeju vuzmenke. Samo de—de se skaže v zorji plamen veselja. Istina, da bi lahkoumost, bila kaj takvoga med stanjom slagati, ali vuni na gmajni je več moći.

Vuzem je već od početka najvešji svetek kršćanstva, svetek odkupljenja, i goristanjanja. Pred njim je veliki tjedan, vreme kajanja, pokore, na spomenek muke Kristuševe. Najglavnši dnevi su cvětna nedelja, veliki četrek, petek i subota. Srediste vuzmene ceremonije je obhod, processija na veliku subotu popoldan. Vu zahodnoj kat. cirkvi se ov obhod na veliku subotu obdržava i v izhodnoj na vuzmenu nedelju v

jutro. Vu starim vremenu su kršćeniki na vuzem s ovimi rečmi pozdravljali jen drugoga: Kristuš se gori stal! Kak je to vu izhodnoj cirkvi još dēn-dēnes navada. Vu katoličanskoj cirkvi se ove dneve gustopul čuje ova reč: alleluja. To je reč židovska i tuliko znači: »Veličajte, dičite Gospona.« Vu kršćanskoj liturgiji se več od III. stolelja hasnuje. Veliki Gregor papa je odredil, da se po svih cirkva popěvlje i to na velike svetke, da je den kakove radosti. Zato ova reč v korizmi i na druge postne dneve nigdar nedojde napré.

Veselimo i radujemo se anda i mi dragi medjimurci ovomu lepomu svetku i rečimo višekrat: Alleluja, alleluja!

— **Pohvala.** Grof Apponyi Albert kultusminister je putem grof Batthyany Pala, varmegjinskoga főispána lepu pohvalu poslal Dr. Ruzsicska Kalmanu, školskomu inšpektoru, za on trud, s kojim se brini, da se i vu našoj varmegiji v temelji tak zvano: »Zalavarmegjinsko Sveobče obrazovano Družtvo.«

— **V Csáktornya varašu** su na detečji den, aprila 5-ga popoldan 801 korunu i 4 fillére nabrali za podporu zapušćene dece.

— **Zbil ga je.** Stanko Andraš iz Csáktornya je marciuša 16-ga tak zbil Jakšić Jozefa, da je četiri tjedne čuval rane. Stanko je pri kr. kolarskim sudu zatuzen.

— **Ubojstvo.** Lepoša Janoš iz Kuštanja je ove dneve zniknul s doma. Za nešteri den su ga našli v Zala réki. Nesrećnik se predi strelil vu usta i tak je opal vu vodu.

— **Božji blagoslov.** Neizmerno velika sreća je postigla ove dneve Kvalier Lajoša težaka iz Kövágóórša. Ali kaj si nebi što misli, da su mu morti loze potegli, pověmo na kratkoma, kaj se pripetilo s njim. — Ove dneve je čaplja klepetala ober njegove hiže, čaplju veliju, da nad kojum hižum ona zletava. — tam se mora mali inci-pinci čoveček naroditi. — Tak se pripetilo i pri Kvalieru. Čaplja je tak dugo klepetala nad njegovum hižum, dok je nē žena Kvallérova porodila i to najenput tri jake sineke. Kvalier se tak razveselil nad ovim božjim blagoslovom, da se najenput k obćini obrnul za pomoć, kajli z njegove težacke službe bi na lēnkoma živel; ovi tri kukčeki i dobroga srđca obćinari su odmah priskošili njemu vu pomoć, nabrali med sobom peneze, tak, da naš Kvalier bez svake težkoče more odhraniti svoje tronuša naslednike.

— **Nesreća jedne puce.** Vu pečuhskim garnizonu je služil F. soldački officér, koj se spoznal s Lukács Roza zvantom pucom, koja je v Egerszegu rodjena. — Jen čas je bilo sve dobro, dok se ne officér navoljil nje i onda je jednostavno rekel njoj, da več neće od nje čuti. Lukács Rozi je to strašno peklo, tak, da se ove dneve postavila k officéru, da ga odgovor pobere, zakaj nju je ostavil. Sigurno su se morali s ovom prílikom posvaditi kajli je puca v zdvojnosti skočila k ormaru, da je officér drzal svoje oružje, zgrabila za njegovu pušku i predi kak bi officér k njoj skočil, strelila se vu čěrvu. S težkimi ranami su nju odnesli v špital, da se ve smrtjom bori.

— **81 ljudi odsudjeni na smrt.** Iz Pétervara pišuju da je tam aprila 1-ga soldački sud ne menje kak 81 ljudi odsudil na smrt.

— **Za Pólöske i Pótréte** pogorelee sledeći su darovali:

Drávaszentmihály. Bagári János 1 K. Pintarics Imre 60 f. Vidovics Bálint 30 f. Zselezsnyak Tamás 40 f. Bátor Henrik 20 f. Zselezsnyak Miklós 20 f. Vidovics István 20 f. Gyuranyics Márton 30 f. Horváth István 30 f. Polanec Mihály 80 f. Mikac Dóra 20 f. Kristofics István 40 f. Bratics Mihály 60 f. Vidovics Lukács 20 f. Zorcsec Ilona 20 f. Vugrinec Anna 10 f. Vidovics Ferenc 40 f. Radek Pál 30 f. ifj. Radek Mihály 10 f. Vidovics József 20 f. Vidovics János 20 f. Jancsec Mária 20 f. Bacsa István 20 f. Vuk Mihály 10 f. Vugrin Mária 40 f. Vincetics Pál 10 f. Vincetics Kata 10 f. Pintarics Rókus 40 f. Zadravec Agota 20 f. Bece Pál 1 K. Rok Kata 10 f. Antalasics Erzsébet 20 f. Radikovic Mihály 20 f. Plevnyák Mária 20 f. Gyurányics Ágotta 40 f. Vidovics Franciska 30 f. Pintarics Ilona 10 f. Novák Anna 10 f. Novák Terézia 10 f. Novák Antal 20 f. Plevnyák Mária 20 f. Plevnyák András 10 f. Novák István 20 f. Zselezsnyák Pál 40 f. Szternát Mária 20 f. Novák Flórián 20 f. Kujál Ferenc 1 K. Meszarics Mihály 40 f. Legin Éva 40 f. Kollarics Terézia 1 Radek Mihály 40 f. Szitai Ilona 10 f. Vibovec István 20 f. Bubek Ferenc 20 f. Vidovics Mária 10 f. Jurinec Alajos 40 f. Kovacsics Antal 20 f. Pintarics József 40 f. Golub Imre 20 f. Rok Mária 20 f. Radek János 30 f. Poczavec Miklós 1 K. Zselezsnyák Mihály 40 f. Rok Mihály 20 f. Polak Franciska 12 f. Szabol Márton 1 K. Bedics Imre 30 f. Golub János 20 f. Sve skupa 21 K. i 82 f.

Nyirvölgy. Toplek János 40 f. Hajdinýák Imre 60 f. Hajdinýák János 50 f. Poczavec István 10 f. Holetics József 30 f. Grahovec Antal 20 f. Meszarics János 20 f. Grahovec Miklós 20 f. Cseh Ferenc 10 f. Toplek István 10 f. Varga József 10 f. Vuk Ferenc 10 f. Varga János 10 f. Ratajec János 30 f. Varga Flórián 20 f. Bisztrovics István 80 f. Poczavec János 20 f. Varga Ferenc 1 K. Varga Mária 30 f. Hajdinýák Imre 20 f. Vugrin Margit 20 f. Leszar János 20 f. Varga József 10 f. Bisztrovics Mihály 20 f. Vrabec János 10 f. Radek Ferenc 40 f. Csalopek István 10 f. Bedics István 20 f. Mohárics Miklós 80 f. Plevnyák Ignác 20 f. Bistrovics Miklós 20 f. Bedics Péter 60 f. Lajtman Mihály 40 f. Holetics Ferenc 20 f. Kocian Flórián 20 f. Zsgarac Mária 10 f. Varga Imre 30 f. Kolar Miklós 10 f. Cilár János 10 f. Hajdinýák Antal 30 f. Kristofics Antal 20 f. Zsgáncac Imre 10 f. Kristofics János 20 f. Poszedi György 40 f. Kralics György 10 f. Szabatics Péter 40 f. Vibovec Mihály 30 f. Szerme Antal 30 f. Plevnyák Antal 20 f. Varga Ilona 10 f. Golekó József 20 f. Novák György 20 f. Pintarics Ignác 10 f. Vurusics György 40 f. Pecsornik Rezső 1 K. Pecsornik Rezsőné 1 K. Balog János 20 f. Mikics Lukács 10 Varga Bálint 40 f. Srek Ferenc 20 f. Moharics Imre 20 f. Radikovic József 40 f. Kovacsics Mátyás 40 f. Kolar János 20 f. Csirics János 10 f. Zadravec Mária 10 f. Sve skup 18 K. i 50 f.

Svakovrstne novosti.

Amerikanska šala. Čuješ brate — pita jeden svojega prijatelja — kaj ti čuhs v srđcu onda, da svoju zaručnicu kušneš, za koju, znam, da je milijonera kćer? Je brate, to ti je nekaj finoga. Svigdar, da nju kušnem, se mi tak vidi, kak da bi jednoj velikoj dionici (részvény) kupona odrezal doli.

Kačina pečenka. Dabney Kapitan v Klarksdaleju s čudnom večerjom traktira svoje prijatelje. Taj čuden kapitan je toga dve leti samo kače dal pripraviti za večerju, i od potlam svako leto zadržl ovu šegu. Pri večerji same, čemerne kače dođu na stol. Najrajši ima klopataču. Ove kače on sam polovi i predi kak bi je del krmit, potegle njim zube vun.

Lexikon.

— **Za krémarec gostionare Izvadač propis naredbe, dobiva se na debelino papiru prikeleno komad 10 filléri košta, kod Strausz Sandora knjižarnim štacunu u Csáktornya.**



CLAYTON & SHUTTLEWORTH
 Budapest, Váci-körút 68,
 által a legutótyosabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
 szalmakaszalók, járgány-cséplőgépek, lóhera-cséplők,
 tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek,
 szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr.
 kapálók, szecskavágók, répvágók, kukorica-
 morzsolók, daráló, őrlőmalmok, egyetemes
 acél-ékek, 2- és 3-vasú ékek és minden
 egyéb gazdasági gépek.



Pártoljuk a HAZAI kereskedelmet!

**Szén-, Koks-, Briket-,
 kővácszén- és antracit-fogyasztók,**
 gazdák, gyártelepek, kereskedők, intézetek, — **mielőtt szük-
 ségletüket fedezik,** — bizalommal forduljanak

Radnay Károly céghez
 BUDAPEST, Váci-körút 78.

Sürgöny-cím: ANTRACIT, BUDAPEST.
 Interurban-Telefon 164.

Legkitünőbb minőségek, különlegességek, — Gőzszántásra és cséplésre rendeléseket ké-
 összes ipari, gazdasági és házi célokra. — söbbi szállításra már most feladni kérem.

720 1-10

Motorvevők figyelmébe!

Herkules-mótorvállalat, Budapest, V., Váci-ut 30
 Ajánlja ugyacsepílési, mint malomüzemre kitünően
 alkalmas, legegyszerűbb benzinkomobiljait,
 melyek V. ker., Váci-ut 30 szám alatti gyárban
 bármikor

üzemben megtekinthetők.
 Teljes
 jóállás
 kifogástalan
 üzemért!!



Üzemzavarok kizárva! Bámulatlan egyszerű szerkezet!
 13-14 éves fiu is kezelheti!
 Árjegyzék ingyen! Olcsó árak részletfizetésre!
 200 db elismert levél a Magyarországon üzemben levő
 motorokról. 644 11-26

Keil-Lakk

legkitünőbb mázoló szer puha padló számára.

Keil-léle viaszkenőcs kemény padló számára.
Keil-léle teher „Glasur“ fénymáz 90 fillér.
Keil-léle arany-fénymáz képkereteknek 40 fillér.
Keil-léle szalmakalap-festék minden színben.

— Mindenkor kaphatók: —

Heinrich Miksa cégnél Csáktornyán, — Horvát A. Varazdin.

Vadászok figyelmébe.

fegyverek, revolverek

30-50 százalékkal
 olcsóbban kaphatók nálam, mintha
 másutt részletfizetésre vásárolna.

Kérje ingyen és bérmentve legújabb árjegyzékemet.
 Halászzati, vadászati, torna, vívó és egyéb
 felszerelésekből állandóan dús raktár.

Földes L.
 fegyver és sportolkek üzlete.
 Budapest, II. Rákóczy-ut 6.
 Naponta 100 csomagot küldök vidékre.
 20 koronán aluli rendelések, csakis a pénz
 előzetes beküldése mellett eszközölhetők.
 607 15-52

HÁZELADÁS.

A Zrinyikülvárosban levő Gut-
 termann Simon-féle ház eladó.
 Feltételek Wollák Rezső ügyvéd
 irodájában megtudhatók. 726

SIEG. FISCHL & Co. Klagenfurt
 rozsszesz, sajtolt-élesztő- és malátagyár.

Ajánlja:
 pékeknek nagyon fontos

MALTOSIN-ját (sütőmaláta.)

713 3-10 A süteményt sokáig friss és izletes
 állapotban tartja, azt könnyűvé, tet-
 szetösebbé teszi és szép színt, tartós-
 ságot ad. Megtakarít sok tejet, cukrot.
 Képviselőt és raktár Csáktornya és vidékére:
Stráhia Testvérek Csáktornya.
 Ugyanoda naponta friss élesztőt szállítunk.



A tisztességes becsületes kereskedő éberem ügyel arra, hogy ha vevője utólérhetlen hatásánál fogva közismert „ZACHERLINT” kér, ne akasszon nyakába megtévesztő surrogatumot. Sajnos azonban vannak másféle kereskedők is.

728

Ennélfogva mindenkit a ki valódi Zacherlint akar venni, nyomatékosan figyelmeztetünk, hogy utánzatoktól, melyek utóbbi időben megtévesztően hasonló üvegekben forgalomba kerülnek, az által óvakodjék, hogy pontosan ügyeljék a „Zacherlin” névre.

Gabona árak. — Cienna zítka.

mmázsa	1 m.-cent,	kor. fill
Buza	Pšenica	18.00 —
Rozs	Hrz	14.00 —
Arpa	Ječmen	13.20 —
Zab	Zob	14.20 —
Kukoricza új	Kuruza nova	13.40 —
Fehér bab új	Grah beli	14.00 —
Sárga bab	• zúti	12.00 —
Vegyes bab	• zímésan	12.00 —
Kendermag	Konopljeno seme	22.30 —
Lenmag	Len	22.00 —
Tökmag	Košćice	22.00 —
Bükköny	Grahorka	12.50 —

Egy muraközi takarékpénztári részvény eladó.

Bővebbet a kiadóhivatal.

727

Szélhajtó és fájdalomcsillapító

hódanycsöppek

1844. óta elismert legjobb háziszser az étvágy emelésére és az emésztés előmozdítására.

Egy üveg ára 1 kor.

Kevesebb mint 2 üveg (ládával együtt 2 K. 50 fill. utánvéttel) nem küldhető. Kapható:

BITTNER GYULA, gyógyszerárban

GLOGNITZ (Alsó-Ausztria.)

TIRGRAM - POR

az egyedüli szer, mely az összes rovarokat gyorsan és alaposan kipusztítja; üvegben —.30, —.60, 1. — és 2. — koronáért kapható

TIRGRAM TINKTURA

osakis poloskák ellen üvegekben —.40, —.80, 1.20, 2.60 és 5. K. kapható minden jobb drogériában, fűszer- és festék-kereskedésben, ahol Tirgram-plakátok ki vannak függesztve. Ügyeljünk a „TIRGRAM“ névre. Gyár: Budapest, IV. ker., Károly-utca 1.

20—16 517

Kapható: **Stráhia Testv. és ifj. Premecz Miklós** cégnél.

Hirdetmény.

A Nagyméltóságú Földmivvelésügyi miniszterium 60900/1896. számú szokványrendelete szerint

válogatott első osztályu sima és gyökeres

Ripária-Portalis, Rupestris-Monticola és Vitis-Solonis

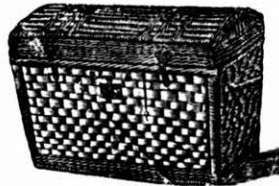
amerikai vadvessző, valamint ugyanily alanyokra nemesített, tenti rendeletnek mindenben megfelelő a legkiválóbb bor és csomege faj

gyökeres fásoltványok

kerülnek ezen évben nálunk eladásra.

Badacsonyvidéki Szőlőtelep kezelősége,

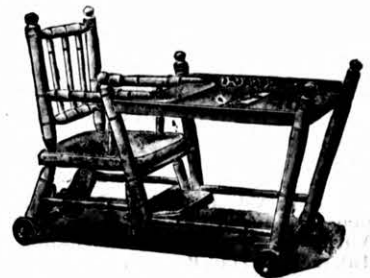
682 9—16 TAPOLCZA, (a Balaton mellett.)



**Gyermek kocsik, Gyermek sport kocsik,
Gyermek reform székek,
Utazó kosarak, Bevásárlási kosarak,**



Utazó bőröndök bőrből és vitorlavászonból, Kézi táskák bőrből, Női kézi táskák olcsó és finomabb kivitelben nagy választékban kaphatók



Graner Testvéreknel Csáktornyan.

687 4—*

Csáktornyai Gőzmalom és Villamostelep Részvénytársasággá

való átalakulásának

T E R V E Z E T.

A Csáktornyai Gőzmalom Szövetkezet 1906. szeptember 6-án azon célból alakult meg, hogy a Csáktornyán levő Grünwald-féle gőzmalomot kezdetben bérelje, s ezen idő alatt ennek úgy mint a villamostelepnek jövedelmezőségébe bepillantást nyerjen és ha az előnyös, meg is vegye a vállalatot. E célból biztosította magának 1908. évi szeptember hó 1-ig az elővételi jogot is 200.000 korona vételárban. A szövetkezet igazgatósága már most arról győződött meg, hogy a malomüzlet jó hasznot hajtó. A villamostelep tekintetében pedig elsőrangú szakértő oda nyilatkozott, hogy észszerű és intenzív vezetés mellett, szintén jól jövedelmez s hogy különösen a fogyasztóknak nyújtandó előnyök által még 1200 drb. 16 gyertya fényű lámpa kapcsolható be csekély beruházás mellett. A malomszakértő pedig a malom őrlelképességének ugyancsak a mai épületek keretében lehetséges némi újabb befektetések mellett a jelenlegi napi 100 mm.-ről napi 150—200 mm.-ra való fokozását tartja könnyen kivihetőnek.

A fokozásokra azért utalunk, mert az általuk elérhető többlet-jövedelmet aránytalanul csekélyebb rezszi terhelné, mint a mai alapjövédelmet s így ez tetemesen emelhető volna, ámbár mint már hangsúlyoztuk, a vállalat szakszerű vezetés mellett jelenlegi állapotában is előnyösen rentabilis.

A malom a Déli vasút fővonalán és a magy. kir. államvasutak vonalain is fekszik, tehát 4-felé elágazó vasuti gőcpon-ton, ami a mai tarifák mellett nagy versenyképességet nyújt, mert a legfinomabb nyersanyagot előnyösen szerezhetheti be, és őrlési termékeit elismert minőségüknek fogva a szomszédos Horvát- és Stayerországokban, továbbá Karinthiában is könnyen elhelyezheti.

A villamostelep és malomberendezés a következőkből áll:

1. a csáktornyai 1044. számú telekjegyzőkönyvben 462/a/2/a/1 hrsz. a. felvett 2 hold 400 □öl telekből;

2. a főépület (malom, gépház, s emeletes lakház) kazánház;

3. a 100 mm. buza napi megőrléséhez és a villamvilágítás szolgáltatásához szükséges malom és egyéb gépteljeszerelések, és pedig egy 180 lóerejű és egy 60 lóerejű hajtógép, 2 dinamogép, 2 tartalék régi dinamogép, 1 kazán és 2 régi tartalékkazán, műhelyberendezések, árammérők, városi vezetékek és egész felszerelése. Ehhez tartozik még mint vagyon a Csáktornya községgel szemben fennálló még 25 évre terjedő villamvilágítási jog, melyre vonatkozó szerződés az érdeklődők által a szövetkezet irodahelyiségében betekinthező.

Ezen villamostelepet és gőzmalomot a tulajdonosok 165.000 korona vételárért teljesen tehermentesen hajlandók eladni, és ez oly kedvező, hogy bővebb megvilágításra nem szorul.

Mint mondtuk a szövetkezet csak a vállalat jövedelmezőségének kitanulmányozására alakult, 102.000 korona tőkével s most, hogy a szerzett tapasztalatok alapján ennek megvételét elhatározza, a megvételhez és tulajdonosi minőségben való üzemeltetéséhez 300.000 korona szükséges, a szövetkezet alulírt igazgatósága — a szövetkezet közgyűlésének utólagos hozzájárulásától feltételezetten — elhatározta „Csáktornyai Gőzmalom és Villamostelep r.-t.” cím alatt részvénytársasággá való átalakulását, mely 300.000 korona alaptőkével rendelkezik.

Ezen alaptőke képződik 600 drb. 500 koronás névre szóló részvényből.

A szövetkezet a részvénytársasággal szemben a következőképp számol el:

1908. május 16-án szövetkezeti mérleg készitendő, melyben:

1. a búzakészlet ab Csáktornya a budapesti árú és értéktőzsdén 1908. május 16-án a májusi búzáknak déli zárlati árfolyamán;

2. a liszt és korpakészlet ab Csáktornya a budapesti »Gizella« gőzmalom őrleményeinek árjegyzék szerint 1908. május

16-án érvényben levő ab Budapest árain;

3. a zsákok beszerzési áron — és

4. az aktív követelések és tartozások könyvszerinti értékükben veendő fel.

A szövetkezeti tag minden egyes 2000 kor. üzletrészért 4 drb. 500 korona névértékű részvényt kap. Miután minden üzletrészből 4 drb. részvény alakítandó, az ily jegyzésű részvények a szövetkezet átadandó vagyonából teljes összegben befizetteknek tekintendők s az így jegyzett részvények az aláírási iv megjegyzés rovatában megjelölendők.

Azon üzletrészesnek — ki nem hajlandó vagyonilletőségét részvényekké átváltoztatni, — üzletrésze 1908. május 16-ával felmondottnak tekintendő és igénye van a teljes leszámolás után — legkésőbbben azonban a szövetkezeti alapszabály ide vágó rendelkezése szerinti időn belül, a reá eső vagyonilletőség készpénzbeli kielégítésére.

A szövetkezet tagjai fentartják maguknak a jogot, hogy az üzletrészeik után járó részvényeken kívül még ugyanannyi részvényt jegyezthessenek. Kikötik maguknak továbbá, hogy a szövetkezet jelenlegi 7 igazgatósági tagja a részvénytársaságnak az első 3 évre igazgatósági tagja maradjon. megjegyeztetik azonban, hogy ezek száma ujonnan beválasztandó 4 igazgatósági tag által 11-re kibővíthető.

A vállalat tárgya:

Nyers gabonatermékeknek különösen búzáknak vétele és megőrlése továbbeladás céljából, továbbá Csáktornya város és lakóinak világítási szükségletei kielégítése villany által és egyébként is villanyerőnek technikai célokra való szolgáltatása megfelelő díj mellett.

A vállalat tartalma 50 év.

A jegyzett részvények ellenértéke a következőképp fizetendő:

10% a jegyzés alkalmával. 35% 30 nappal az alakuló közgyűlés után — és

20% 8 nappal az alakuló közgyűlés előtt. 35% 60 nappal az alakuló közgyűlés ntán.

Az első 10 és 20% = 30% a Csáktornyai Takarékpénztár R.-T.-nél Csáktornyán lesz fizetendő, míg az utóbbi 70% már a részvénytársaság pénztáránál fog befizettetni. — Minden egyes részvény után 3 korona alapítási költség fizetendő.

A jegyzés zárideje 1908. május 5.

Részvény jegyezhető:

1. A Csáktornyai Gőzmalom Szövetkezet irodahelyiségében, 2. a Csáktornyai és Csáktornya Vidéki Takarékpénztáraknál, Csáktornyán, 3. a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank fiókjánál, Nagykanizsán, 4. a Comitats-Sparkassa-nál, Varazdin, 5. a Virjei Takarékpénztárnál, Virjén, 6. az Alsólendvai Takarékpénztárnál, Alsólendván, 7. a Zalaegerszegi Takarékpénztár Részvénytársaságnál, Zalaegerszegen.

Kelt Csáktornyán, 1908. április hó 12-ik napján.

729

Alapítók: (valamennyien csáktornyai lakosok)

Bachrach Győző

a Csáktornyai Tárházak igazgatója.

Pátkai Jakab

állomásfőnök.

Graner Miksa

kereskedő.

Hirschmann Leó

a Csáktornyai Tárházak igazgatója.

Benedikt Béla

kereskedő.

Cvetkovics Antal

takarékpénztári igazgató.

Dr. Kovács Lipót

ügyvéd.